

Na osnovu člana 16. i 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/02 i 102/09), a u skladu sa članom 14. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 39/09, generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, dosnosi

**Pravilnik
o određivanju zajedničke šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa
(tekst od značaja za EEP)**

**Član 1.
(Predmet i oblast primjene)**

(1) Predmet ovog Pravilnika su mjere potrebne za izradu šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa koja je u skladu s Eurocontrol-ovim sistemom rutnih naknada

**Član 2.
(Definicije)**

(1) Za potrebe ovog Pravilnika koriste se definicije sadržane u Dodatku I ovog Pravilnika kojim se određuju potrebne mjere za izradu šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa koja je u skladu s Eurocontrol-ovim sistemom rutnih naknada.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog pravilnika pojmovi „Zajednica“, „pravo Zajednice“, „Ugovor o osnivanju Europske zajednice“ i „Službeni list Europske unije“, „aerodrom zajednice“ i država članica“ iz Dodatka I ovog Pravilnika, čitaju se u skladu sa tačkama 2. i 3. Dodatka II ECAA sporazuma.

(3) U smislu ovog Pravilnika pojmovi „nacionalna zrakoplovna vlast“ („national aviation authority“) i „nacionalna nadležna vlast“ („national competent authority“) iz Dodatka I ovog pravilnika čitaju se kao „Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine“

**Član 3.
(Dodaci)**

(1) Dodatak I uz ovaj Pravilnik čini njegov sastavni dio.

(2) Dodatak I iz stava (1) ovog člana čini Uredba Europske komisije od 06. decembra 2006. godine (EZ) broj 1794/2006 o određivanju zajedničke šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa (tekst od značaja za EEA).

**Član 4
(Nadležnost za provođenje)**

Za provođenje ovog Pravilnika i Dodatka I, koji čini sastavni dio ovog Pravilnika nadležna je Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine (BHDCA). BHDCA je nadležna za provođenje Pravilnika na osnovu Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 39/09) i odredbi ovog Pravilnika.

**Član 5.
(Tumačenje nejasnoća)**

U slučaju nejasnoća u tumačenju i nedostataka odredbi ovoga Pravilnika mjerodavan je tekst Uredbe Europske komisije (EZ) 1794/2006 na engleskom jeziku, kako je objavljen u Službenom glasniku Europske Unije.

Član 6.
(Stupanje na snagu)

(1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.

Broj: 1-3-02-2-1328-1/10
Banja Luka, 01. septembar 2010 godine

Generalni direktor
Đorđe Ratkovića, s.r.

DODATAK I

Uredba Komisije (EZ) broj 1794/2006 od 6. decembra 2006. o određivanju zajedničke šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa (tekst od značaja za EEP)

KOMISIJA EVROPSKIH ZAJEDNICA,
imajući u vidu Ugovor o osnivanju Europske zajednice,
imajući u vidu Uredbu (EZ) broj 550/2004 Europskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2004. o vršenju navigacionih usluga zračnog prometa na jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga)¹, a posebno član 15(4),
1 Sl. list br. L 96, 31.3.2004, str. 10.
2 Sl. list br. L 96, 31.3.2004, str. 1.
imajući u vidu Uredbu (EZ) broj 549/2004 Europskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2004. o određivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (okvirna uredba) ², a posebno član 8(2),
s obzirom na to da:

(1) Komisija mora da uvede zajedničku šemu naknada za navigacione usluge zračnog prometa na čitavoj teritoriji Zajednice. Uredba koja se neposredno primjenjuje je najprikladniji instrument za tu svrhu, koji garantuje jednoobraznu primjenu zajedničke šeme naknada na jedinstvenom europskom nebu.

(2) je Eurocontrol u skladu sa članom 8 (1) okvirne uredbe ovlašten da pomaže Komisiji u razvoju zajedničke šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa. Ova uredba je zasnovana na izvještaju o ovlaštenju od 29. oktobra 2004. koji je iz toga proistekao.

(3) je razvoj zajedničke šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa koje se pružaju u svim fazama leta od izuzetnog značaja za stvaranje jedinstvenog europskog neba. Ovaj sistem treba da doprinese postizanju veće transparentnosti prilikom određivanja, zaračunavanja i naplate naknada za korisnike zračnog prostora. Sistem takođe treba da podstiče sigurno, efikasno i efektivno pružanje navigacionih usluga korisnicima navigacionih usluga zračnog prometa koji finansiraju sistem i podstiču pružanje integrisanih usluga.

(4) u skladu sa sveukupnim ciljem povećanja isplativosti navigacionih usluga zračnog prometa, šema naknada treba da podstiče povećanje troškovne i operativne efikasnosti.

(5) bi države-članice, da bi putnicima omogućile pristup mreži zračnog prometa, a posebno malim i srednjim aerodromima, kao i većim aerodromima, po prihvatljivim cijenama, morale da uvedu istu jediničnu cijenu za naknade za usluge na terminalima na svim aerodromima koje opslužuje isti pružalac usluga zračnog prometa, odnosno u više grupa takvih aerodroma, u cilju pokrivanja cjelokupnih troškova usluga na terminalima.

(6) zajednička šema naknada treba da bude u skladu sa članom 15 Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu ICAO iz 1944.

(7) bi, pošto su većina država-članica potpisnice Multilateralanog sporazuma Eurocontrol-a o rutnim naknadama od 12. februara 1981, a Komisija je potpisala protokol o pristupanju revidiranoj konvenciji Eurocontrol-a, pravila razvijena u ovoj uredbi morala da budu u skladu s Eurocontrol-ovim sistemom rutnih naknada.

(8) šema naknada treba da omogući optimalno korištenje zračnog prostora, uzimajući u obzir tokove zračnog prometa, posebno unutar funkcionalnih blokova zračnog prostora, u skladu sa članom 5 Uredbe (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2004. o

organizovanju i korišćenju zračnog prostora na jedinstvenom europskom nebu (Uredba o zračnom prostoru 3.

3 Sl. list br. L 96, 31.3.2004, str. 20.

4 Sl. list br. L 96, 31.3.2004, str. 25.

(9) u skladu s izjavom koja je priložena uz Uredbu o zračnom prostoru 4, Komisija do 2008. godine treba da pripremi izvještaj o iskustvu sa stvaranjem funkcionalnih blokova zračnog prostora. Komisija će tada ocijeniti teškoće koje mogu da nastanu zbog zadržavanja različitih jediničnih cijena unutar istog funkcionalnog bloka zračnog prostora.

(10) je potrebno odrediti zahtjeve za potpune i transparentne informacije o troškovnoj osnovi koji treba blagovremeno da budu stavljani na raspolaganje predstavnicima korisnika zračnog prostora i nadležnim organima.

(11) visina naknada koje se naplaćuju prije svega za lake letjelice ne bi smjela da odvrća od korišćenja objekata i usluga koje su potrebne za sigurnost ili od uvođenja novih tehnika i procedura.

(12) formula za izračunavanje naknada za navigacione usluge zračnog prometa na terminalima treba da odražava drugačiju prirodu tih usluga u poređenju sa rutnim navigacionim uslugama zračnog prometa.

(13) države-članice moraju da imaju mogućnost zajedničkog utvrđivanja jediničnih cijena, posebno kada zone obračunavanja naknada obuhvataju vazdušni prostor više od jedne države-članice ili kada države-članice učestvuju u sistemu zajedničkih rutnih naknada.

(14) bi, radi povećanja efikasnosti šema naknada i smanjenja administrativnog i računovodstvenog opterećenja, države-članice morale da imaju mogućnost zajedničke naplate rutnih naknada u okviru zajedničkog sistema rutnih naknada, naplaćivanjem jedinstvene naknade po letu.

(15) je važno ojačati pravna sredstva potrebna za obezbjeđivanje brzog plaćanja punog iznosa naknada za vazduhoplovnu navigaciju od strane korisnika navigacionih usluga zračnog prometa.

(16) naknade koje moraju da plaćaju korisnici zračnog prostora treba da budu određene i da se primjenjuju na pravičan i transparentan način, nakon konsultacija sa korisnicima. Takve naknade treba redovno preispitivati.

(17) su mjere predviđene ovom uredbom u skladu s mišljenjem Komiteta za jedinstveno evropsko nebo,

USVOJILA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

(Predmet i oblast primjene)

(1) Ova uredba propisuje potrebne mjere za izradu šeme naknada za navigacione usluge zračnog prometa koja je u skladu s Eurocontrol-ovim sistemom rutnih naknada.

(2) Ova uredba se primjenjuje na navigacione usluge zračnog prometa koje vrše pružaoci usluga zračnog prometa imenovani u skladu sa članom 8 Uredbe (EZ) br. 550/2004

Službeni glasnik BiH broj 79/10 od 27.09.2010.

i pružaoci meteoroloških usluga, ako su imenovani u skladu sa članom 9(1) te uredbe, za opšti vazdušni saobraćaj unutar ICAO regiona EUR i AFI u kojima su države-članice odgovorne za pružanje navigacionih usluga zračnog prometa.

(3) Države-članice mogu da primjenjuju ovu uredbu na navigacione usluge zračnog prometa koje se vrše pod njihovom odgovornošću u drugim ICAO regionima, pod uslovom da o tome obavijeste Komisiju i druge države-članice. 4

(4) Države-članice mogu da primjenjuju ovu uredbu na pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa kojima je dozvoljeno da vrše navigacione usluge zračnog prometa bez certifikacije, u skladu sa članom 7(5) Uredbe o pružanju usluga.

(5) Države-članice mogu da odluče da ovu uredbu ne primjenjuju na navigacione usluge zračnog prometa na aerodromima sa manje od 50.000 kretanja u komercijalnom zračnom transportu godišnje, nezavisno od maksimalne uzletne mase i broja putničkih sjedišta, pri čemu se za broj kretanja uzima zbir polijetanja i slijetanja, izračunat kao prosjek za prethodne tri godine.

Države-članice o tome obavještavaju Komisiju. Komisija periodično objavljuje ažurirani spisak izuzetih aerodroma.

(6) Ne dovodeći u pitanje primjenu principa iz članova 14 i 15 Uredbe o pružanju usluga, države-članice mogu da odluče da ne zaračunavaju naknade na terminalima predviđene u članu 11 ove uredbe i da ne utvrđuju jedinične cijene na terminalima iz člana 13 ove uredbe za navigacione usluge zračnog prometa koje se vrše na aerodromima sa manje od 150.000 kretanja u komercijalnom zračnom transportu godišnje, nezavisno od maksimalne uzletne mase i broja putničkih sjedišta, pri čemu se za broj kretanja uzima zbir polijetanja i slijetanja, izračunat kao prosjek za prethodne tri godine.

Prije donošenja te odluke, države-članice ocjenjuju ispunjenost uslova iz Priloga I, uključujući i konsultacije sa predstavnicima korisnika zračnog prostora.

Konačna ocijena o ispunjenosti uslova i odluka države-članice objavljuju se i dostavljaju Komisiji, sa potpunim obrazloženjem zaključaka države-članice, uključujući i ishod konsultacija s korisnicima.

Član 2. (Definicije)

U ovoj uredbi primjenjuju se definicije iz člana 2 okvirne uredbe.

Pored toga, primjenjuju se sljedeće definicije:

a) „korisnik navigacionih usluga zračnog prometa” je lice koje upravlja letjelicom u vrijeme izvođenja leta, odnosno, ukoliko identitet lica koje upravlja nije poznat, vlasnik letjelice, sem u slučaju da vlasnik dokaže da je u to vrijeme letjelicom upravljalo drugo lice;

b) „predstavnik korisnika zračnog prostora” je svako pravno lice ili subjekat koji zastupa interese jedne ili više kategorija korisnika navigacionih usluga zračnog prometa;

c) „IFR” su pravila instrumentalnog letenja, prema definiciji iz Priloga 2 Čikaške konvencije o međunarodnoj civilnoj avijaciji iz 1944. godine (deseto izdanje — jul 2005);

d) „VFR” su pravila vizuelnog letenja, prema definiciji iz Priloga 2 Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. godine (deseto izdanje — jul 2005);

e) „zona naplate rutnog preleta” je obim zračnog prostora za koji se utvrđuje jedinstvena troškovna osnova i jedinstvena jedinična cijena;

f) „zona naplate na terminalu” je aerodrom ili grupa aerodroma za koje se utvrđuje jedinstvena troškovna osnova i jedinstvena jedinična cijena;

g) „komercijalni vazdušni transport” je svako korištenje letjelice za prevoz putnika, tereta ili pošte uz naknadu ili pod zakupom.

Član 3.

(Principi šeme naknada)

(1) Šema naknada odražava troškove nastale neposredno ili posredno prilikom vršenja navigacionih usluga zračnog prometa.

(2) Troškovi usluga rutnog preleta finansiraju se iz rutne naknade koja se naplaćuje korisnicima navigacionih usluga zračnog prometa.

(3) Troškovi usluga na terminalima finansiraju se iz naknada na terminalima koje se naplaćuju korisnicima navigacionih usluga zračnog prometa i/ili iz drugih prihoda, uključujući i unutrašnje subvencije u skladu s pravom Zajednice.

(4) Stavovi (2) i (3) ne dovode u pitanje finansiranje izuzeća određenih korisnika navigacionih usluga zračnog prometa iz drugih izvora sredstava u skladu sa članom 9.

(5) Šema naknada obezbjeđuje transparentnost i konsultovanje o troškovnoj osnovi i podjeli troškova među različitim službama.

Član 4.

(Uvođenje zona naplate)

(1) Države-članice uvode zone naplate u zračnom prostoru za koji su nadležne u kojem se navigacione usluge zračnog prometa pružaju korisnicima zračnog prostora.

(2) Zone naplate definišu se na način koji je u saglasnosti sa poslovima i uslugama kontrole zračnog prometa, nakon konsultacija sa predstavnicima korisnika zračnog prostora.

(3) Zona naplate rutnog preleta prostiru se od tla do gornjeg zračnog prostora, uključujući i taj prostor, ne dovodeći u pitanje mogućnost da država-članica uvede posebnu zonu za kompleksno područje terminala, nakon konsultacija sa predstavnicima korisnika zračnog prostora.

(4) Ako zone naplate obuhvataju vazdušni prostor više od jedne države-članice, te države-članice uvode odgovarajuće aranžmane kako bi obezbjedile dosljednost i jednoobraznost u primjeni ove direktive u tom zračnom prostoru. One o tome obavještavaju Komisiju i Eurocontrol.

POGLAVLJE II

TROŠKOVI PRUŽANJA NAVIGACIONIH USLUGA ZRAČNOG PROMETA

Član 5.

(Prihvatljive usluge, objekti i aktivnosti)

(1) Pružaoci navigacionih usluga zračnog prometa iz člana 1 (2) i (4) utvrđuju troškove nastale prilikom pružanja navigacionih usluga zračnog prometa za objekte i usluge predviđene i realizovane na osnovu regionalnog plana vazduhoplovne navigacije ICAO, za evropski region, u zonama naplate u njihovoj nadležnosti.

Ti troškovi obuhvataju upravne režijske troškove, troškove obuke, studija, testova i proba, kao i troškove istraživanja i razvoja koji su raspoređeni u te usluge.

(2) Države-članice mogu da uvedu sljedeće troškove, ako su nastali u vezi s pružanjem navigacionih usluga zračnog prometa:

- a) troškove koji nastanu za odgovarajuće nacionalne organe;
- b) troškove koji nastanu za priznate organizacije iz člana 3 Uredbe o pružanju usluga;
- c) troškove zasnovane na međunarodnim sporazumima.

(3) Ne dovodeći u pitanje druge izvore finansiranja, a radi postizanja visokog nivoa bezbednosti, isplativosti i pružanja usluga, naknade mogu da se koriste kao izvor finansiranja za projekte koji treba da pomognu posebnim kategorijama korisnika zračnog prostora i/ili pružaoca navigacionih usluga u cilju unapređenja zajedničke navigacione infrastrukture, pružanja navigacionih usluga zračnog prometa i korišćenja zračnog prostora u skladu s pravom Zajednice.

Član 6. **(Obračun troškova)**

(1) Troškovi prihvatljivih usluga, objekata i aktivnosti u smislu člana 5 određuju se na način koji je u skladu sa računovodstvenim iskazima iz člana 12 Uredbe o pružanju usluga za period od 1. januara do 31. decembra. Međutim, jednokratni efekti koji nastanu usljed uvođenja Međunarodnih računovodstvenih standarda mogu da budu raspodijeljeni na period od najviše 15 godina.

(2) Troškovi iz stava (1) se raščlanjuju na troškove zaposlenih, druge troškove poslovanja, troškove amortizacije, troškove kapitala i vanredne stavke, uključujući plaćene nepovratne poreze i carinske dažbine, i sve druge s njima povezane troškove.

Troškovi zaposlenih obuhvataju bruto naknadu za rad, plaćanje za prekovremeni rad, doprinose za socijalno osiguranje na teret poslodavca, kao i doprinose za penzije i druga primanja.

Ostali troškovi poslovanja obuhvataju troškove nastale kupovinom proizvoda i usluga koji se koriste u pružanju navigacionih usluga zračnog prometa, posebno usluge koje obavljaju spoljni izvođači, kao što je komunikacija, spoljno osoblje kao što su konsultanti, materijal, energiju, komunalije, zakup građevinskih objekata, opreme i uređaja, održavanje, troškove osiguranja i putne troškove. Ako pružalac usluga zračnog prometa kupi druge navigacione usluge zračnog prometa, on u svojim ostalim troškovima poslovanja prikazuje stvarne rashode za te usluge.

Troškovi amortizacije se odnose na ukupna osnovna sredstva koja se koriste u poslovanju za potrebe navigacionih usluga zračnog prometa. Osnovna sredstva se amortizuju u skladu sa očekivanim radnim vijekom, pomoću metoda pravolinijske amortizacije koji se primjenjuje na nabavnu cijenu sredstava. Ako sredstva pripadaju pružaocu navigacionih usluga zračnog prometa na kojeg se primjenjuju šeme podsticaja iz člana 12(2), za izračunavanje amortizacije može da se koristi sadašnja cijena umjesto nabavne cijene. Isti metod mora da se koristi za svo vrijeme trajanja amortizacije.

Troškovi amortizacije su jednaki proizvodu:

- a) zbira prosječne neto knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava koja koristi pružalac navigacionih usluga zračnog prometa, koja se koriste u poslovanju ili su u pripremi, i prosječne vrijednosti neto obrtnih sredstava koja su potrebna za pružanje navigacionih usluga zračnog prometa;
- b) ponderisanog prosjeka kamatne stope na obaveze i prihod od kapitala.

Vanredne stavke su jednokratni troškovi u vezi sa pružanjem navigacionih usluga zračnog prometa koji su nastali u toku godine.

(3) Za potrebe petog podstava stava 2, ponderski faktori se zasnivaju na učešću finansiranja preko obaveza ili kapitala. Kamatna stopa na obaveze je jednaka prosječnoj kamatnoj stopi na obaveze pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa. Prihod od kapitala uključuje finansijski rizik pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa, pri čemu se kao orijentacija uzima cijena državnih obveznica. Ako se na pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa primjenjuje šema podsticaja iz člana 12(2), može da se doda dodatna premija kako bi se obezbjedilo da specifičan finansijski rizik koji taj pružalac usluga preuzima bude uzet u obzir.

Ako sredstva nisu u vlasništvu pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa, ali su uključena u obračun troškova kapitala, države-članice obezbjeđuju da troškovi tih sredstava ne budu evidentirani dva puta.

Član 7. (Raspodjela troškova)

(1) Troškovi prihvatljivih usluga, objekata i aktivnosti u smislu člana 5 se raspodjeljuju na transparentan način na zone naplate za koje su stvarno nastali.

Ako su troškovi nastali u različitim zonama naplate, oni se raspodjeljuju proporcionalno, na osnovu transparentne metodologije u skladu sa članom 8.

(2) Troškovi usluga na terminalima odnose se na sljedeće usluge:

a) usluge aerodromske kontrole, aerodromske informacione usluge, uključujući i aerodromske savjetodavne usluge, kao i usluge upozoravanja;

b) usluge zračnog prometa u vezi sa prilazom i odlaskom letjelica unutar određene udaljenosti od aerodroma, na osnovu operativnih zahtjeva;

v) odgovarajuću raspodjelu svih ostalih komponenata navigacionih usluga zračnog prometa, koja odražava srazmjernu podjelu između usluga rutnog preleta i usluga na terminalima.

(3) Troškovi usluga rutnog preleta odnose se na troškove iz stava 1, po isključenju troškova iz stava 2.

(4) Ako su odobrena izuzeća za VFR letove u skladu sa članom 9, pružalac navigacionih usluga zračnog prometa prikazuje troškove navigacionih usluga zračnog prometa koje se pružaju za VFR letove odvojeno od troškove usluga koje se pružaju za IFR letove. Ti troškovi mogu da se odrede pomoću metodologije marginalnih troškova, uzimajući u obzir pogodnosti za IFR letove koje proističu iz usluga koje se pružaju za VFR letove.

Član 8. (Transparentnost troškovne baze)

(1) Ne dovodeći u pitanje član 18 Uredbe o pružanju usluga, države-članice i/ili pružaoci navigacionih usluga zračnog prometa organizuju razmjenu informacija o troškovnim bazama, planiranim investicijama i očekivanom saobraćaju sa predstavnicima korisnika zračnog prostora, ukoliko potonji to zahtjevaju. Nakon toga, svoje troškove utvrđene u skladu sa članom 5 na transparentan način stavljaju na uvid predstavnicima korisnika zračnog prostora, Komisiji i, u odgovarajućim slučajevima, Eurocontrol-u, i to najmanje jednom godišnje.

(2) Informacije iz stava 1 zasnivaju se na tabelama za izvještavanje i detaljnim pravilima iz Priloga II ili, ako je država-članica donijela odluku iz člana 1(6) ili je obavijestila Komisiju da razmatra mogućnost donošenja te odluke, iz Priloga III dio 1.

POGLAVLJE III

FINANSIRANJE NAVIGACIONIH USLUGA ZRAČNOG PROMETA IZ ZRAKOPLOVNIH NAKNADA

Član 9.

(Oslobođenja od zrakoplovnih naknada)

(1) Države-članice oslobađaju rutne naknade:

a) letove koje obavljaju letjelice čija maksimalna dozvoljena masa pri polijetanju iznosi manje od dvije metričke tone;

b) mješovite VFR/IFR letove u zonama naplate u kojima se obavljaju isključivo prema VFR, a naknada se ne naplaćuje za VFR letove;

c) letove koji se obavljaju isključivo radi prevoza vladajućeg monarha i članova njegove uže porodice, državnika, predsjednika vlade i ministara u vladi na službenom putovanju; to u svim slučajevima mora da bude potkrijepljeno odgovarajućim indikatorom statusa na planu leta;

d) letove namijenjene potragama i spašavanju koje odobri odgovarajući nadležni organ.

2. Države-članice mogu da oslobode rutne naknade:

a) vojne letove koje izvode vojne letjelice bilo koje zemlje;

b) trenažne letove koji se obavljaju isključivo u svrhu dobijanja dozvole, ili rejtinga u slučaju pilotskog dijela posade, ukoliko je to potkrijepljeno odgovarajućom napomenom na planu leta; letovi moraju da budu obavljeni isključivo u zračnom prostoru date države-članice; letovi ne smiju da služe za transport putnika i/ili tereta niti za pozicioniranje ili prevoz letjelice ;

c) letove koji se obavljaju isključivo u svrhu provjere ili testiranja opreme koja se koristi ili je planirano da se koristi kao zemaljska pomoć u zrakoplovstvu, izuzimajući letove koji se obavljaju radi pozicioniranja dotične letjelice ;

d) letove koji se završavaju na aerodromu sa kojeg je letjelica uzletjela i u toku kojih nije izvršeno nikakvo međuslijetanje;

e) VFR letove;

f) humanitarne letove sa odobrenjem odgovarajućeg nadležnog organa;

g) carinske i policijske letove.

(3) Države-članice mogu da oslobode letove iz stavova (1) i (2) naknade na terminalima.

(4) Troškovi koji nastanu za oslobođene letove se ne uzimaju u obzir prilikom izračunavanja jediničnih cijena.

U te troškove ulaze:

a) troškovi oslobođenih VFR letova iz člana 7(4); i

b) troškove oslobođenih IFR letova, koji se izračunavaju kao proizvod troškova nastalih za IFR letove i razmjere broja oslobođenih jedinica usluga i ukupnog broja jedinica usluga;

troškovi nastali za IFR letove su jednaki ukupnim troškovima umanjenim za troškove VFR letova.

Države-članice obezbjeđuju da pružaocima navigacionih usluga zračnog prometa budu nadoknađeni troškovi za usluge koje pružaju za oslobođene letove.

Član 10.

(Izračunavanje rutne naknade)

(1) Rutna naknada za konkretan let u konkretnoj zoni naplate rutnog preleta jednaka je proizvodu jedinične cijene koja je utvrđena za tu zonu naplate rutnog preleta i jedinica rutnih usluga za taj let.

(2) Ne dovodeći u pitanje mogućnost da država-članica uvede šemu podsticaja za pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa u skladu sa članom 12 (2), jedinična cijena u zoni naplate rutnog preleta izračunava se tako što se predviđeni troškovi za navigacione usluge zračnog prometa podijele sa predviđenim brojem naplativih jedinica rutnih usluga za datu godinu. Predviđeni troškovi uključuju saldo koji proizilazi iz većeg ili nedovoljnog povraćaja u prethodnim godinama.

(3) Jedinice rutnih usluga se izračunavaju u skladu s Prilogom IV.

Član 11.

(Izračunavanje naknada na terminalima)

(1) Ne dovodeći u pitanje mogućnost finansiranja navigacionih usluga zračnog prometa na terminalima iz drugih izvora sredstava u skladu sa članom 3, naknada na terminalu za konkretan let u konkretnoj zoni naplate na terminalu jednak je proizvodu jedinične cijene koja je utvrđena za tu zonu naplate i jedinica usluga na terminalu za taj let.

(2) Ne dovodeći u pitanje mogućnost da država-članica uvede šemu podsticaja za pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa u skladu sa članom 12 (2), jedinična cijena u zoni naplate na terminalu izračunava se tako što se predviđeni troškovi podijele sa predviđenim brojem naplativih jedinica usluga na terminalima u datoj godini. Predviđeni troškovi uključuju saldo koji proizilazi iz većeg ili nedovoljnog povraćaja u prethodnim godinama.

(3) Jedinice usluga na terminalu izračunavaju se u skladu s Prilogom V. 12

Član 12.

(Šema podsticaja)

(1) Države-članice mogu da uvedu ili odobre šeme podsticaja sa finansijskim pogodnostima ili nepogodnostima na nediskriminatornom i transparentnom osnovu radi podrške poboljšanju navigacionih usluga zračnog prometa, koje dovode do različitog obračunavanja naknada iz stavova 2 i 3. Ti podsticaji mogu da se odnose na pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa i/ili na korisnike zračnog prostora.

(2) Ako država-članica odluči da primjenjuje šemu podsticaja za pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa, ona nakon konsultacija iz člana 15 određuje uslove za utvrđivanje maksimalnog nivoa jedinične cijene ili prihoda za svaku godinu u periodu od najviše pet godina. Ti uslovi se određuju uzimajući u obzir projektovani nivo troškova (uključujući i troškove kapitala) tokom tog perioda, a takođe mogu da predviđaju i finansijska prilagođavanja (iznad ili ispod očekivanih troškova) koji se zasnivaju na posebnim aspektima učinka pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa, koji mogu da obuhvataju efikasnost, kvalitet usluge, učinak u konkretnim projektima, ključne datume ili ovlaštenja ili nivo saradnje sa drugim pružaocima navigacionih usluga zračnog prometa da bi se uzeli u obzir efekti mrežne saradnje.

(3) Ako država-članica odluči da primjenjuje šemu podsticaja za korisnike navigacionih usluga zračnog prometa, koja uključuje noćne modulacije, ona nakon konsultacija iz člana 15 prilagođava njihove troškove kako bi odražavali napore tih korisnika da optimalizuju korištenje navigacionih usluga zračnog prometa, da smanje sveukupne troškove tih usluga i da povećaju njihovu efikasnost, posebno smanjivanjem troškova vazduhoplovne opreme koja povećava kapacitet ili kompenzovanjem neprijatnosti zbog izbora manje zagušenih vazdušnih puteva.

Šema podsticaja treba da bude ograničenog trajanja, obima i iznosa. Procijenjene uštede ostvarene poboljšanjem efikasnosti poslovanja bi morale barem da nadoknade troškove podsticaja u razumnom vremenskom roku. Šema se redovno preispituje uz učešće predstavnika korisnika zračnog prostora.

(4) Države-članice koje su uvele ili odobrile šeme podsticaja prate pravilno provođenje tih šema podsticaja od strane pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa.

Član 13.

(Određivanje jediničnih cijena za zone naplate)

(1) Države-članice obezbjeđuju da jedinične cijene budu određene na godišnjem nivou za svaku zonu naplate. One takođe mogu da obezbjede da se jedinične cijene određuju unaprijed za svaku godinu u periodu koji nije duži od pet godina.

(2) U slučaju neočekivanih većih promjena u saobraćaju ili troškovima, jedinične cijene mogu da budu izmjenjene u toku godine.

(3) Države-članice obavještavaju Komisiju i prema potrebi Eurocontrol o jediničnim cijenama koje su određene za svaku zonu naplate.

Član 14.

(Napлата naknada)

(1) Države-članice mogu da naplaćuju naknade kao jedinstvenu naknadu po letu.

(2) Korisnici navigacionih usluga zračnog prometa odmah i u cjelosti plaćaju sve vazduhoplovne naknade.

(3) Države-članice obezbjeđuju primjenu efektivnih mera izvršenja. Te mjere mogu da obuhvataju uskraćivanje usluga, zadržavanje letjelice ili druge mjere zadržavanja u skladu s važećim zakonodavstvom.

Član 15.

(Transparentnost mehanizma naplate)

(1) Države-članice obezbjeđuju redovno konsultovanje predstavnika korisnika zračnog prostora u vezi s politikom naknada. U tom cilju, one im pružaju potrebne informacije o svom mehanizmu naknada u skladu sa Prilogom VI, odnosno, ako je država-članica donijela odluku iz člana 1(6), potrebne informacije iz Priloga III, dio 2, i organizuju efektivnu i transparentnu konsultativnu raspravu radi predstavljanja tih informacija, kao i informacija iz člana 8, u prisustvu uključenih pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa involved.

(2) Ne dovodeći u pitanje član 18 Uredbe o pružanju usluga, relevantna dokumentacija se stavlja na raspolaganje predstavnicima korisnika zračnog prostora, Komisiji, Eurocontrol-u i nacionalnim nadzornim organima tri nedelje prije konsultativne rasprave. 14

POGLAVLJE IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 16. (Žalba)

Države-članice obezbjeđuju da odluke donijete na osnovu ove uredbe budu na odgovarajući način obrazložene i da podliježu djelotvornom postupku preispitivanja i/ili žalbe.

Član 17. (Olakšavanje praćenja usaglašenosti)

Pružaoци navigacionih usluga zračnog prometa omogućavaju nacionalnom nadzornom organu ili priznatoj organizaciji koja djeluje u njegovo ime vršenje inspekcijskih pregleda i nadzora, uključujući i terenske posjete. Lica ovlaštena od tih tijela imaju ovlaštenja da:

- a) pregledaju relevantne računovodstvene dokumente, poslovne knjige, popise i sav drugi materijal koji je od značaja za utvrđivanje zrakoplovnih naknada;
- b) uzimaju kopije ili izvode tih dokumenata;
- c) zahtjevaju usmena objašnjenja na licu mesta;
- d) ulaze u relevantne prostorije, na zemljište i u prevozna sredstva.

Ti inspekcijski pregledi i nadzor se vrše u skladu s postupcima koji su na snazi u državi-članici u kojoj se obavljaju.

Član 18. (Stupanje na snagu)

- (1) Ova uredba stupa na snagu sedmog dana od objavljivanja u Službenom listu Europske unije.
- (2) Ova uredba počinje da se primjenjuje 1. januara 2007.

Međutim, države-članice mogu da odlože primjenu članova 9, 10, 12, 13 i 14 u vezi s rutnim naknadama do 1. januara 2008.

Države-članice mogu da odlože primjenu člana 9 i članova 11 do 15 u vezi s naknadama na terminalima do 1. januara 2010.

Ako države-članice odluče da odlože primjenu u skladu s drugim i trećim podstavom, one o tome obavještavaju Komisiju.

Ova uredba je obavezna u cjelosti i neposredno je primjenjiva u svim državama-članicama.

Sačinjeno u Briselu, 6. decembra 2006.
za Komisiju
Jacques Barrot
potpredsjednik

PRILOG I

PROCIJENA ISPUNJENOSTI USLOVA ZA PRUŽANJE NAVIGACIONIH USLUGA ZRAČNOG PROMETA NA AERODROMIMA IZ ČLANA 1(6)

Uslovi koji se ocjenjuju na osnovu člana 1(6) su sledeći:

1. U kojoj mjeri pružaoci navigacionih usluga zračnog prometa mogu slobodno da ponude pružanje navigacionih usluga zračnog prometa na aerodromima ili da odustanu od pružanja tih usluga:

- da li postoje značajne ekonomske prepreke koje mogu da spriječe pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa da ponudi pružanje navigacionih usluga zračnog prometa ili da odustane od pružanja tih usluga,

- da li postoje značajne pravne prepreke koje mogu da spriječe pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa da ponudi pružanje navigacionih usluga zračnog prometa ili da odustane od pružanja tih usluga,

- rok važenja ugovora,

- da li postoji procedura koja omogućava prenos sredstava i osoblja sa jednog pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa na drugog.

2. U kojoj mjeri aerodromi mogu slobodno da odluče ko će da vrši njihove navigacione usluge zračnog prometa, uključujući i mogućnost samoopsluživanja:

- da li aerodromi mogu da pređu na samoopsluživanje navigacionim uslugama zračnog prometa,

- da li postoje pravne, ugovorne ili praktične prepreke za mogućnost aerodroma da promijeni pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa,

- uloga predstavnika korisnika zračnog prostora u postupku izbora pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa.

3. Broj pružaoca navigacionih usluga zračnog prometa među kojima aerodromi mogu da biraju:

- da li postoji strukturna nefleksibilnost koja efektivno ograničava izbor navigacionih usluga zračnog prometa za aerodrome,

- dokaz o alternativnim pružiocima navigacionih usluga zračnog prometa, uključujući i mogućnost samoopsluživanja, što aerodromima daje mogućnost izbora navigacionih usluga zračnog prometa.

4. U kojoj mjeri aerodromi podliježu pritisku komercijalnih troškova ili zakonodavstvu koje se bazira na podsticajima:

- da li aerodromi aktivno konkurišu za letove,

- u kojoj mjeri aerodromi snose troškove navigacionih usluga zračnog prometa,

- da li aerodromi posluju u konkurentnom okruženju ili u uslovima ekonomskih podsticaja koji za cilj imaju ograničavanje cijena ili drugu vrstu podsticajnog snižavanja troškova.

PRILOG II

TRANSPARENTNOST TROŠKOVNE BAZE

1. TABELA IZVJEŠTAVANJA

Države-članice i pružaoci navigacionih usluga zračnog prometa popunjavaju sljedeću tabelu izvještavanja za svaku zonu naplate u svojoj nadležnosti.

Iznosi su stvarni iznosi za godinu (n – 3) do godine (n – 1) i planirani iznosi od godine (n) nadalje. Stvarni troškovi se utvrđuju na osnovu potvrđenih računa. Planirani troškovi se utvrđuju u skladu sa biznis planom koji zahtjeva sertifikat iz člana 7 Uredbe o pružanju usluga.

Troškovi se prikazuju u nacionalnoj valuti.

Tabela 1.

Ukupni troškovi

Organizacija:

Zona naplate:

Godina n:

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Detaljni podaci o vrsti

Osoblje									
Ostali troškovi poslovanja									
Amortizacija									
Troškovi kapitala									
Vanredne stavke									
Ukupni troškovi									

Detaljni podaci po uslugama

Upravljanje vazдушnim saobraćajem									
Komunikacija									
Navigacija									
Nadzor									
Potruga i spašavanje									
Aeronautičke informacije									
Meteorološke usluge									
Troškovi nadzora									
Drugi troškovi države									
Ukupni troškovi									

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Dodatne informacije o kursu nacionalne valute u odnosu na euro

Kurs (1 EUR =)									
----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Dodatne informacije o troškovima kapitala

Prosječni obrtni kapital									
Od čega prosječna dugoročna sredstva									
Troškovi kapitala pre poreza (%)									
Prihod od kapitala (%)									
Prosječna kamata na obaveze									

2. DODATNE INFORMACIJE

Pored toga, države-članice i pružaoci navigacionih usluga zračnog prometa pružaju najmanje sljedeće informacije:

- opis metodologije koja je korišćena za raspodjelu troškova objekata ili usluga među različitim navigacionim uslugama zračnog prometa na osnovu liste objekata i usluga navedenih u Regionalnom planu vazduhoplovne navigacije ICAO, za evropski region (Doc 7754), kao i opis metodologije koja je korišćena za raspodjelu tih troškova među različitim zonama naplate,
- opis i objašnjenje razlika između planiranih i stvarnih iznosa za godinu ($n - 1$),
- opis i objašnjenje petogodišnjih planiranih troškova na osnovu biznis plana,
- opis troškova koji nastaju za države-članice (ostali državni troškovi),
- opis i objašnjenje metoda koji je usvojen za obračun troškova amortizacije: nabavni troškovi ili sadašnji troškovi. Ako se koristi obračunavanje sadašnjih troškova, se poredivi podaci o nabavnim troškovima,
- obrazloženje troškova kapitala, uključujući i komponente baze sredstava,
- opis troškova svakog aerodroma za svaku zonu naplate na terminalu; za aerodrome sa manje od 20.000 kretanja u komercijalnom zračnom transportu godišnje, izračunat kao prosjek za prethodne tri godine; troškovi mogu da budu predstavljeni u agregatnom iznosu za pojedinačni aerodrom,
- raščlanjenje meteoroloških troškova na neposredne troškove i „osnovne MET troškove”, koji se definišu kao troškovi pratećih meteoroloških uređaja i usluga koji takođe služe i za opšte meteorološke potrebe. Tu spadaju opšta analiza i prognoziranje, vremenski radar i satelitsko osmatranje, mreže za posmatranje površine i gornjeg zračnog prostora, meteorološki komunikacioni sistemi, centri za obradu podataka i prateće osnovno istraživanje, obuka i upravljanje,
- opis metodologije koja je korišćena za raspodjelu ukupnih MET troškova i osnovnih MET troškova za civilno zrakoplovstvo i među zonama naplate.

PRILOG III
POSEBNI ZAHTEVI U POGLEDU TRANSPARENTNOSTI ZA PRUŽANJE NAVIGACIONIH
USLUGA ZRAČNOG PROMETA NA AERODROMIMA IZ
ČLANA 1(6)

1. TROŠKOVI NAVIGACIONIH USLUGA ZRAČNOG PROMETA

1.1. Tabela izvještavanja

Pružaoци navigacionih usluga zračnog prometa popunjavaju sljedeću tabelu izvještavanja za svaku zonu naplate na terminalu u svojoj nadležnosti.

Iznosi su stvarni iznosi za godinu (n – 3) do godine (n – 1) i planirani iznosi od godine (n) nadalje. Stvarni troškovi se utvrđuju na osnovu potvrđenih računa. Planirani troškovi se utvrđuju u skladu sa biznis planom koji zahtjeva sertifikat.

Troškovi se prikazuju u nacionalnoj valuti.

Tabela 1.

Ukupni troškovi

Organizacija:

Zona naplate:

Godina n:

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Detaljni podaci o vrsti

Osoblje									
Ostali troškovi poslovanja									
Amortizacija									
Troškovi kapitala									
Vanredne stavke									
Ukupni troškovi									

1.2. Dodatne informacije

Pored toga, pružaoci navigacionih usluga zračnog prometa pružaju najmanje sljedeće informacije:

- opis metodologije koja je korišćena za raspodjelu troškova objekata ili usluga među različitim navigacionim uslugama zračnog prometa na osnovu liste objekata i usluga navedenih u Regionalnom planu vazduhoplovne navigacije ICAO, za evropski region (Doc 7754),
- opis i objašnjenje razlika između planiranih i stvarnih iznosa koji nisu povjerljivi za godinu (n – 1),
- opis i objašnjenje nepovjerljivih troškova koji nisu povjerljivi i investicija u vezi s očekivanim saobraćajem planiranih za period od pet godina,
- opis i objašnjenje metoda koji je usvojen za obračun troškova amortizacije: nabavni troškovi ili sadašnji troškovi,
- obrazloženje troškova kapitala.

2. FINANSIRANJE NAVIGACIONIH USLUGA ZRAČNOG PROMETA

Pružaoци navigacionih usluga zračnog prometa pružaju sljedeće informacije za svaku zonu naplate na terminalu:

- opis načina na koje se finansiraju troškovi navigacionih usluga zračnog prometa.

PRILOG IV

IZRAČUNAVANJE JEDINICA RUTNIH USLUGA

1. Jedinica rutnih usluga izračunava se kao proizvod faktora razdaljine i faktora težine za datu letjelicu.
2. Faktor razdaljine se dobija kada se broj kilometara pređenih u velikom krugu između ulazne i izlazne tačke zone naplate, na osnovu poslednjeg poznatog plana leta koji je dati vazduhoplov podnio za potrebe protoka zračnog prometa, podijeli sa hiljadu.
3. Ako su izlazna i ulazna tačka jednog leta u zoni naplate jednaki, faktor razdaljine je jednak razdaljini u širokom krugu između tih tačaka i najudaljenije tačke u planu leta.
4. Razdaljina koja se uzima u obzir se umanjuje za 20 kilometara za svako polijetanje sa teritorije države-članice i svako slijetanje na nju.
5. Faktor težine, izražen kao broj sa dva decimalna mesta, je kvadratni koren kvocijenta koji se dobija kada se broj metričkih tona maksimalne dozvoljene uzletne mase letjelice navedene u potvrdi o plovidbenosti ili drugom ekvivalentnom službenom dokumentu koji dostavi lice koje upravlja letjelicom, podijeli sa pedeset. Ako je ta težina nepoznata, koristi se težina najteže poznate letjelice istog tipa. Ako letjelica ima više maksimalnih dozvoljenih uzletnih masa, koristi se najveća. Ako lice koje upravlja letjelicom koristi dvije ili više letjelica koje su različite verzije istog tipa, za svaku letjelicu tog tipa koristi se prosjek maksimalne dozvoljene uzletne mase svih njegovih letjelica. Izračunavanje faktora težine po tipu letjelice i po licu koje upravlja letjelicom vrši se najmanje jednom godišnje.

PRILOG V

IZRAČUNAVANJA JEDINICA USLUGA NA TERMINALIMA

1. Jedinica usluge na terminalu jednaka je faktoru težine za datu letjelicu.
2. Faktor težine, izražen kao broj sa dva decimalna mjesta, je koeficijent koji se dobija kada se broj metričkih tona maksimalne dozvoljene uzletne mase letjelice podijeli sa pedeset, u skladu sa Prilogom IV, stav 5, do snage od 0,7. Međutim, u prelaznom periodu od pet godina nakon izračunavanja prve jedinice usluge na terminalu u skladu s ovom uredbom, taj eksponent iznosi između 0,5 i 0,9

PRILOG VI

MEHANIZAM NAPLATE

1. TABELA IZVJEŠTAVANJA

Države-članice popunjavaju sljedeću tabelu izvještavanja za svaku zonu naplate u svojoj nadležnosti. Države-članice takođe dostavljaju konsolidovanu tabelu 1 za svaku zonu naplate u svojoj nadležnosti. Ako zona naplate obuhvata vazdušni prostor više od jedne države-članice, one zajednički popunjavaju tabelu u skladu sa rješenjima iz člana 4(4). Iznosi su stvarni iznosi za godinu (n – 3) do godine (n – 1) i planirani iznosi od godine (n) nadalje. „Ukupni troškovi” se utvrđuju kao zbir svih ukupnih troškova prikazanih u tabeli 1 koji su raspodjeljeni u ovu zonu naplate

Tabela 2.

Izračunavanje jedinične cene

Organizacija/organizacije:

Zona naplate:

Godina n:

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Jedinična cena (u evrima)

Ukupni troškovi [1]									
Troškovi oslobođenih letova									
Iznosi prenijeti u godinu (n)									
Prihodi iz drugih izvora									
Naplativi troškovi									
Ukupan broj jedinica usluge									
Naplative jedinice usluge									
Jedinična cijena [2]									

[1] Kao zbir svih ukupnih troškova prikazanih u tabeli 1 koji su raspodijeljeni u ovu zonu naplate (ako se za određene navigacione usluge zračnog prometa angažuju spoljni saradnici, u obzir se uzimaju troškovi godišnjih rashoda).

[2] Jedinična cijena = naplativi troškovi/broj naplativih jedinica usluge

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Jedinična cena (u nacionalnoj valuti)

Kurs (1 EUR =)									
Jedinična cijena									

(n-3)	(n-2)	(n-1)	(n)	(n+1)	(n+2)	(n+3)	(n+4)	(n+5)
A	A	A	F	F	P	P	P	P

Saldo koji se prenosi (u nacionalnoj valuti)

Naknade zaračunate korisnicima									
Stvarni ukupni troškovi									
Prihodi iz drugih izvora									
Stvarni troškovi oslobođenih letova									
Iznos koji se prenosi u godinu (n)									
Saldo za godinu (n)									

2. DODATNE INFORMACIJE

Pored toga, države-članice prikupljaju i dostavljaju najmanje sljedeće informacije:

- opis i obrazloženje za uvođenje različitih zona naplate, posebno u vezi sa zonama naplate na terminalu i mogućim unakrsnim subvencijama među aerodromima,
- opis i objašnjenje obračuna predviđenog broja naplativih jedinica usluge,
- opis i objašnjenje metodologije koja je korišćena za obnovu salda koji je rezultat preplaćivanja ili nedovoljne pokrivenosti u prethodnim godinama,
- opis politike o oslobođenjima i opis finansijskih sredstava za pokriće s tim povezanih troškova,
- opis prihoda iz drugih izvora, ukoliko postoje,
- opis i objašnjenje podsticaja koji se primjenjuju na pružaoce navigacionih usluga zračnog prometa, a posebno modaliteta koji se koriste prilikom određivanja zakonskih uslova na nivou jediničnih cijena. Opis i objašnjenje ciljeva u smislu poslovanja i modaliteta pomoću kojih se oni uzimaju u obzir prilikom određivanja maksimalnih jediničnih cijena,
- opis planova pružalaca navigacionih usluga zračnog prometa za ispunjavanje projektovanih ciljeva u vezi sa potražnjom i poslovanjem,
- opis i objašnjenje podsticaja koji se primjenjuju na korisnike navigacionih usluga zračnog prometa.